

.. és két év múlva megérkeztünk Szombathelyre

Igen, két év múlva. Miért? Egyszer már elindultunk, de nem értünk oda. Annyi meglepetést tartogatott az az út, hogy már nem jutott időnk a városra.

Okulva a korábbi szervezési hibákból, most csak a városra fókuszáltunk. A városnézést nem bíztuk a véletlenre, inkább egy profi idegenvezető segítségét kértük. Szerencsére a város kiemelkedő látnivalói egy körre koncentrálódnak, így egy másfél, kétórás sétával minden elérhető, megtekinthető. Már kellemesen felmelegedett az idő, amikor Szombathely belvárosában kiszálltunk a buszból. Első élményünk a tiszta levegő volt, a rendezettség, a gondozott utcák és parkok. A parlagrafüre allergiások fellélegezhetnek, hisz itt pollenmentes volt a levegő. Első kérdésünk ez is volt az idegenvezetőtől, hogy lehetséges ez? Válasza nagyon egyszerű volt: itt nincsenek a környékben parlagon hagyott földek.

Szombathely az Alpok lábánál, Pannónia nyugati peremén fekszik. Krisztus után 43-ban Claudius római császár alapította, Colonia Claudia Savaria néven. A Borostyánkő kereskedelmi út mellett gyorsan fejlődött a város, s rövidesen Savaria lett Felső-Pannónia és a tartomány császárkultuszának központja. Az ezután következő történelmi korokban is megtartotta központi szerepét a környéken, erről tanúskodnak épületei és látnivalói. A rendkívül gazdag történelmi és kulturális hagyományokkal rendelkező várost napjainkban a dinamikusan fejlődő idegenforgalom, a városban rendezett fesztiválok sokasága (Savaria Táncverseny, Nemzetközi Bartók Fesztivál, Fúvószenekari Találkozó, Savaria Karnevál) és a nemzetközi vásárok jellemzik.

Első programunk a **Sarlós Boldogasszony-székesegyház** megtekintése volt. Akik régen jártak már ebben a városban, elcsodálóztak, hogy a templom előtti tér milyen csodálatos változáson esett át. Kibővítették, le térkövezték, és gyönyörűen parkosították.

Idegenvezetőnk elmondta a legfontosabbakat, amit erről a csodálatos építményről tudni kell: **Székesegyházunk** a Püspöki Palota és az Egyházmegyei Kollégium (régén szeminárium) között emelkedik, művészien egységbe foglalva e három épülettömböt. Sarlós Boldogasszony tiszteletére emelt templom alaprajza latin keresztet formáz, stílusát tekintve klasszicizáló barokk. A homlokzatot két karcsú torony fogja közre. Külső homlokzatát négy toszkán és négy ión oszlopok tagolják. A pillérek: Mózes, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Szent Pál szobrai. A Székesegyház méreteit tekintve az esztergomi és az egri után a harmadik legnagyobb templom, melynek befogadóképessége 5000 fő. A barokk stílusnak klasszicizmusba hajló monumentális alkotása 1791-1797 között épült, azonban belső díszítése csak 1813-ra fejeződött be. A kereszthajó jobb oldalán az oldalkápolna festménye Szent Mártont a Szombathelyi Egyházmegye védőszentjét ábrázolja. Márton püspök az ókori Savaria szülötte. Az oltáron elhelyezett Szent Márton Hermában a szent ereklyecsontjai vannak. II. János Pál pápa szombathelyi látogatásakor ennél az oltárnál imádkozott (1991.) Emlékét őrzi az itt elhelyezett bronzrelif (Lessenyei Márta). A szentélyben ma látható főoltárkép Vízitáció, Takács István alkotása. Az orgona magassága 12 méter, melynek szekrényzete vörösfenyőből készült. A Székesegyház alatti sírbolt Szombathely püspökeinek és kanonokjainak temetkezési helye.

A templomból kijövet a város főtere volt a következő állomás. A történelmi belváros szerkezetében máig őrzi középkori formáját. A Fő tér, korábban piactér adott helyet több évszázadon keresztül a szombathelyi heti és országos vásároknak. Innen is kapta nevét a

település: Szombathelyen szombaton tartották a heti vásárokat. A közkedvelt teret számos műemléképület ékesíti (Pl. a híres színésznő Márkus Emília és az egykori igazságügy miniszter Horváth Boldizsár lakóháza, de itt találhatjuk meg Joyce kedvenc regényhőse, Leopold Bloom szülőházát is). 2000-ben helyezték át a Fő térre az egykor a pestis járvány emlékére állított neogótikus Szentháromság szobrot, melyen a város nyitott kapukat ábrázoló címere látható. Betértünk az OTP bankfiókjába is, ahol az üvegpád alatt az egykori Savaria római korból származó maradványai tekinthetők meg.

Tovább sétálva a belvárosban megpillantottuk a **szombathelyi zsinagógát**, amelyet 1880-1881 közt építettek. A zsinagóga a gyorsan fejlődő szombathelyi zsidó közösség legmeghatározóbb épülete. 1975-től a hangverseny teremként működik.

Innen már csak pár lépés volt az Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárházépülete, Története szerint 1955 őszén egy szerencsétlen véletlen eredményeként találtak rá erre az egyedülálló jelentőségű régészeti leletre, egy egyiptomi eredetű Isis istennő templomának márványfaragványaira és épületmaradványaira bukkantak Szombathelyen.

Az Iseum rövid időn belül meghatározó kulturális jelentőségre tett szert, a templomhomlokzat stilizált képe még a városcímerbe is belekerült. A romok fölé kiállító pavilon épült, a szentélyudvar pedig nyaranta operaelőadásoknak és könnyűzenei hangversenyeknek adott otthont. A savariai Isis szentély az 1960-as években országos ismertségre és nemzetközi rangra tett szert. A 2001-ben újraindult kutatásokkal együtt a világhírű köemlékeket is sikerült megmenteni.

A jelenleg látható, egykori pompájában rekonstruált Iseum Savariense 2011-ben tárta ki kapuit a nagyközönség előtt. Az intézmény azóta képzőművészeti, építészeti kiállításoknak, különleges atmoszférájú udvara opera- és musical előadásoknak, színházi produkcióknak ad teret.

A belvárosi séta valóban két órát tartott, de észre sem vettük, hisz kényelmesen, mindenre kellő időt hagyva, kis pihenőkkel folyt. A végére mindenki megéhezett már, így el is buszoztunk a nap utolsó programjának a helyszínére, a Kámoni arborétumhoz. Itt volt az az étterem, amelyet a szombathelyi NAV nyugdíjasklub egyik vezetője segítségével találtunk. Nagyon kulturált helyen, finom, bőséges ebéddel zártuk a délelőtti programokat. Csak egy pár percig tartó utazás után már ott is voltunk az arborétum bejáratánál.

A **kámoni arborétum** ma már a város belterületén található. Területe 27 hektár, amelyen mintegy 3200 fa- és cserjefaj, illetve -fajta él. Különösen látványos a növényzet a tavaszvégi hónapokban. Ekkor virágzik a Gyöngyös-patak vizével kialakított kis mesterséges tavak körül a **rododendron**. A kert rendkívül gazdag díszfa-, díszcserje-, valamint lágyszárú gyűjteménye az év minden időszakában látogatható. Sajnos a rododendron virágzást nem láthattuk, de egy csodálatos sétával zárhattuk ezt a napot. A frissítő kávézás után indultunk haza.

Egy klasszikus, igazi nyugdíjasoknak való kirándulás volt ez a nap. Kényelmesen, mindenre kellő időt szánva néztük meg a várost, volt idő ebédelni, és egy csodálatos sétára is a már ősze hajló parkban.

dr. Major Mária